

UNIVERSITETS OLDSAKSAMLING

Innberetning om arkeologiske utgravninger 1985-1988 på "Tvistein", Skulberg, gnr.11, bnr.2, Spydeberg k., Østfold

EGIL MIKKELSEN

Bakgrunn

Sommeren 1983 ble den tidligere skogteigen "Østhagan" på Skulberg brutt opp med bulldozer for å omdannes til dyrket mark. Stubber ble tatt opp, men det ble ikke foretatt masseforflytninger. I 1984 skulle området sås til for første gang. Anton Skulberg fant da (11.mai) underliggieren til en skubbekvern. I løpet av mai 1984 ble et større område omkring dette funnstedet undersøkt lokalt (avgrensningen er angitt på plantegningen). Det ble da også gjort andre funn; mest interessant var en samling med 30 leirkarskår, som ble funnet samlet innenfor 1 kvadratmeter inntil fjellet (i eller i nærheten av ildstedene VIIa og VIIb).

Funnene på Skulberg ble rapportert til Oldsaksamlingen. I 1985 ble undersøkelsene fulgt opp herfra. Det ble senere foretatt arkeologiske utgravninger her hvert år til og med 1988.

Topografi

Området ligger på en relativt flat rygg med fri utsikt til alle kanter, mellom gårdene Espenes (11/3,4) og Glennde nordre (22/1), øst for jernbanelinjen og tunet på Skulberg. Mot sør er det nyere boligbebyggelse. Området er omgitt av dyrket mark. På ryggen er det to fjellkoller. Det undersøkte området ligger på øst- og sørøstsiden av den nordlige fjellkollen, mellom 127 og 128 meter over havet. Disse to kollene har gitt stedet det nyere navnet/betegnelsen "Tvistein". Avstanden til Smalelva er 700 meter, til Glomma 1600 meter. Jordsmonnet på ryggen består av leirjord med noe sandinnhold.

De arkeologiske undersøkelsene - tidsrom og deltakere

De arkeologiske undersøkelsene på "Tvistein", Skulberg har foregått i følgende tidsrom:

28.mai - 7.juni 1985	(9 arbeidsdager)
15.-26.september 1986	(10 arbeidsdager)
10.-21.august 1987	(10 arbeidsdager)
8.-9.august 1988	(2 arbeidsdager)

Undertegnede har ledet undersøkelsene. Følgende har deltatt:

Sheila Coulson (1985)
 Bjørn Elvesæter (1986)
 Ingrid Fuglestvedt (1985)
 Wencke Helliksen (1986,-87,-88)
 Margrethe Moe (1986)
 Ulla Rødskog (1986)
 Per Kristian Skulberg
 Inger Sælebakke (1987)
 Mikael Søbstad (1987)
 Harriet Marie Terjesen (1987)
 Ingar Thon (1987)
 Tor Ulsnes (1985)
 Reidun Aasheim (1987)

Undersøkelsene ble finansiert ved midler fra Miljøverndepartementet, tilsammen ca kr.100.000,-. I tillegg har flere av deltakerene deltatt på frivillig basis.

Målesystem

I det undersøkte området ble det lagt opp et koordinatsystem med en X-akse fra V mot Ø og en Y-akse med verdier stigende fra S til N, med origo lengst SV i utgravningsfeltet (se plantegning). Alle funn ble nøyaktig innmålt.

De arkeologiske utgravningene - framdrift

Første året, i 1985, ble det først undersøkt et felt på 10 kvadratmeter inntil fjellknausen i S. Her var det tidligere funnet skjørbrante steiner. Øverst var det et svart jordlag, 5-9 cm tykt. Under var det brunlig leire; noen steder var den mer grålig. Det ble påvist en del trekull øverst i leirlaget og en større konsentrasjon litt dypere. Det ble vurdert som sannsynlig at trekullforekomstene her var relativt unge. I en N-S-gående sjakt ble det gravet 10-12 cm dypt, i et 2x2 m stort felt, 15-24 cm dypt. Videre gravninger i dette området ble stoppet.

I 1985 ble det ellers vesentlig gravet i SV-delen av det som ellers skulle bli hovedfeltet, i området hvor det var gjort funn ved lokale utgravninger i 1984. Den uregelmessige bunnen fra disse gravningene ble avdekket. De neste årene ble utgravningsfeltet stadig utvidet mot N og Ø, slik at det mot V hele tiden var avgrenset av fjellkollen der. Gravningene i 1985-88 har imidlertid ikke gitt noen endelig avgrensning av fornminneområdet. Sjakter som ble lagt mot N og Ø viser at det i alle fall fortsetter i disse retninger. Ialt ble ca 300 kvadratmeter undersøkt av hovedfeltet.

Utgravningene ble gjennomført med krafse og brett som hovedredskap, men også med bruk av graveskje. Spade ble lite brukt. Maskin ble bare brukt til et mindre graveforsøk mot nord.

Jordlag og strukturer

I hovedfeltet var humuslaget øverst stort sett fjernet ved oppbrytingen av jorda. Under dette bestod undergrunnen stort sett av grå, brun og gråbrun leire. Spredt på feltet ble det påvist trekullbiter og små biter dårlig brent (røddlig til grå) leire. Det ble påvist enkelte steiner i leirlaget; de fleste var deler av menneskelagete strukturer. Disse ble tegnet på plantegningen. Det ble også funnet en del leirkarskår og andre artefakter på feltet (se funnliste). Disse ble målt inn med koordinater. Gjennomgående ble det grav 15-20 cm dypt på utgravningsfeltet.

I det følgende skal de strukturene og konstruksjonene som ble påvist, beskrives. Jeg gjør oppmerksom på at tolkningene av disse i flere tilfelle må betraktes som usikker. Alle konstruksjonene og strukturene er snittet (se profiltegningene i det følgende). (Brudd i alfabetrekken i det følgende skyldes at antatte konstruksjoner ved nærmere undersøkelser ble avskrevet).

STOLPEHULL

Stolpehull A: framtrådte ved stein på overflaten. Ved snitting av den ene halvdel av stolpehullet ble det tatt opp 8 mindre og 2 litt større steiner. I snittet kunne det observeres brun jord i to vertikale striper, i en avstand av 32 cm. Dette kan være nedgravningskantene for et stolpehull. Mellom disse stripene var det gråbrun leire.

Stolpehull B: På overflaten: noe svakt brent leire. Ved snitting av den ene halvdel av stolpehullet ble det tatt ut 6 større og 9 mindre steiner. Nede i hullet var det noe løsere gråbrun leirjord omgitt av to større steiner. Diameter 35 cm, dybde 12 cm.

Stolpehull C: markert med mindre steiner på overflaten. Ved snitting av stolpehullet ble det fra den ene halvdel tatt ut 2 større og 6 mindre steiner. Ved steinene som synes i snittet var det mørkere brun leirjord som trolig markerer sidene i en nedgravning. Også i mellom steinene på sidene i snittet var det mørkere jord som gikk dypere. Diameter 41 cm, dybde 15 cm.

Stolpehull F: markert ved flere steiner på overflaten og i snittet. Det ble tatt ut 11 større og 2 mindre steiner ved utgravning av den ene halvdel av snittet gjennom hullet. Det framtrådte som en tydelig nedgravning fylt med svakt rødbrent leire; omkring er det gråbrun leire som i undergrunnen. Diameter 43 cm, dybde 14 cm.

Stolpehull G: markert ved en samling nevestore og noe større steiner på overflaten og i snittet. Disse er omgitt av noe løsere gråbrun leire enn den gråbrune spettete leiren omkring.

Diameter 35 cm, dybde 17 cm.

Stolpehull H: lite, med trekullfleck på overflaten, under dette en liten kile av mørk brun jord. Diameter ca 9 cm. Antagelig et lite stolpehull.

Stolpehull J: markert med en oval flekk med trekull, ca 5x10 cm, på overflaten. Denne fortsatte noe ned i undergrunnen. Ikke noe helt sikkert stolpehull. Vest for denne flekken var det en noe dypere forsenkning av brun jord, delvis fylt med grå leire. Ellers viser snittet her en forsenkning av et brunt jordlag med brent leire i.

Stolpehull K: markert med en liten flekk med trekull på overflaten, diameter 7 cm. Omkring denne og dypere var det en forsenkning av brun jord. Dette er ikke noe typisk stolpehull, men trekullflekken her og ved H og I kan være små stolper i en konstruksjon.

Stolpehull L: markert på overflaten som en brun oval flekk. Det var ellers dypt og svært godt markert, fylt med brun jord og trekullbiter. Diameter ca 20 cm, dybde 25 cm.

Stolpehull M: dypt og klart markert, fylt med brun jord og biter av trekull og brent leire. Diameter ca 11 cm, dybde 32 cm.

Stolpehull N: på overflaten en liten rund trekullflekk. Går så vidt ned i undergrunnen (sml. stolpehullene H, I, K).

Stolpehull O: liten trekullflekk som går noe ned i undergrunnen. Stolpehullet ligger for enden av en kort "veggrøft".

Stolpehull P: markert ved 2-3 mindre steiner på overflaten. Under disse var det en liten kile av brun leirjord som kan være etter en liten stolpe. Diameter 16 cm, dybde 9 cm.

Stolpehull Q: markert med en større stein og en rund brun flekk på overflaten. Her var det en bolleformet nedgravning fylt med gråbrun til grå leire, med biter av trekull og noe brent leire. Et sikkert stolpehull. Diameter 55 cm, dybde 23 cm.

Stolpehull R: markert ved en mørk brun flekk på overflaten. Her var det et klart markert, nedgravd stolpehull fylt med brun jord med trekullbiter og en god del brent leire. I bunnen var det mer grå leire enn brun jord. Dybde 23 cm.

Stolpehull T: markert ved en mørk brun flekk på overflaten. Nedgravningen var fylt med gråbrun leirjord med trekullbiter og biter av brent leire. Et dypt, klart stolpehull, diameter ca 50 cm, dybde 38 cm.

Stolpehull U: markert ved en brun, uregelmessig rundoval flekk på overflaten. Dette er et klart markert stolpehull, som tegner seg tydelig og er fylt med brun jord med biter av trekull og brent leire. Diameter 48 cm, dybde 28 cm.

Stolpehull X: markert på overflaten som en brun flekk. Framtrer som en meget tydelig, dyp nedgravning fylt med brun jord med trekullbiter. Diameter 38 cm, dybde 31 cm.

Stolpehull Y: markert ved en brun flekk med trekullbiter på overflaten. Nedgravningen består dels av brun jord med trekullbiter og brent leire, dels av gråbrun leire med trekullbiter og brent leire. Diameter ca 55 cm, dybde ca 33 cm.

Stolpehull Æ: forsenkning med brun leire, muligens noe forstyrret av røtter. Kan være stolpehull.

Stolpehull CC: markert på overflaten som en konsentrasjon av rødbrent leire. Ved snitting av stolpehullet kom det fram flere steiner, dels langs kantene, dels i selve fyllmassen i hullet. Diameter 32 cm, dybde 10 cm.

Stolpehull DD: markert som en tydelig flekk med trekullbiter, men uten steiner. Diameter 20 cm, dybde 9,5 cm.

ILDSTEDER OG KOKEGROPER

Ildsted I: uregelmessig oval form, 90x145 cm, markert med skjørbrente steiner på overflaten.

Ildsted II: uregelmessig rundet, diameter 80-120 cm. I overflaten var det skjørbrente steiner. Under disse var det en 4-6 cm tykk kullstripe (inntil 11 cm tykk i vestenden). Ved utgraving av den ene halvdel av ildstedet ble det tatt ut 4 større og 3 mindre steiner. Trekullprøve innsamlet.

Ildsted III: rundt ildsted med skjørbrente steiner i overflaten, diameter 120 cm. Under steinene var det en 2-3 cm tykk kullstripe. Fra den ene halvdel av ildstedet ble det tatt ut 12 mindre og halvstore steiner. Trekullprøve innsamlet.

Kokegrop IV: tegnet seg på overflaten som en oval med mørk brun leirjord som inneholdt kullbiter og noen biter brent leire, med en kant av trekull omkring, største diameter 140 cm. Halvdel av kokegropa ble gravd ut, og det ble lagt et snitt midt gjennom. Herfra ble det tatt ut 10 mindre, skjørbrente steiner. Det var masse trekull i gropa, dels som biter i den mørkere leira i ytterkantene av gropa, dels som større stykker og hele kullag et stykke oppe i gropa. Bunnen var flat, med et lag trekull helt i bunnen. Over dette var det et lag med grå leire med trekullbiter; over dette igjen et tykt trekullag med skjørbrente steiner. Gropa var 25 cm dyp.

5-10 cm dyp i gropa ble det funnet et leirkarskår (F.25). Lenger nede i gropa ble det påvist noen biter av brent bein. I trekullaget helt i bunnen av gropa ble det funnet en skjørbrent svovelkisballe, trolig brukt i forbindelse med ildslagning.

Det ble samlet inn 3 trekullprøver og en stor jordprøve fra kokegrop IV.

Kokegrop V: tegnet seg på overflaten som en uregelmessig oval flekk med mørk brun leirjord med trekullbiter og mindre flekker med trekull. Dette hadde en tykkelse på ca 10 cm. Langs ytterkantene var det en tydelig stripe av trekull. Under dette var det et ca 20 cm tykt lag av oppsprukne/ ildskjørnede steiner (ca 2,5 bøtter oppsamlet fra den ene halvdel av kokegropa som ble gravd ut) blandet med trekull og noe leire. Trekullbitene ble større mot bunnen. Det ble observert biter av rødbrent leire, særlig langs kantene av kokegropa. Dybde inntil 32 cm.

Det ble funnet 2 leirkarskår og brente bein nede i gropa. Det ble samlet inn trekullprøver og en stor jordprøve.

Kokegrop VI: tegnet seg som en uregelmessig oval flekk på overflaten, med mørk brun leirjord, trekullbiter og -flekker og biter av rødbrent leire. Den sørlige halvdel av kokegropa ble utgravd. Under det øverste laget med brun jord med trekullbiter var det et tykt lag med trekull og en massiv pakning med skjørbrente steiner (2-3 bøtter fra den utgravde halvdel).

Det ble tatt ut trekullprøver og en større jordprøve fra fra kokegrop VI.

Kokegropa går inn over en veggrøft, og det kan sees i profilen gjennom kokegropa at denne er yngre enn veggrøfta.

Ildsted VII a: Et tynt trekullag med skjørbrente steiner helt inne i kroken av en liten fjellkløft. Under kullaget var det en blanding av sand og leire, derunder igjen, fjell. Trekullprøve ble innsamlet.

Ildsted VII b: mellom fjellet og en stor steinblokk var det en en samling skjørbrente steiner i lag skiftevis med trekull, brun jord og lys leire. Trekullprøve ble innsamlet.

Kokegrop VIII: oval grop, 110x140 cm, som ble snittet. Øverst var det brun leire med mye trekull og brun leire. Under dette var det mye trekull og skjørbrente steiner: ialt 20 større og 60 mindre steiner i den halvdelen av gropa som ble utgravd mot sør. Dybde inntil 23 cm. Trekullprøve og jordprøve ble innsamlet fra gropa.

Ildsted IX: en samling skjørbrente steiner og trekull kom fram i leira i undergrunnen. Diameter ca 70 cm. Trekullprøve innsamlet.

Kokegrop X: oval, 100x150 cm, som tegner seg med en trekullstripe langs gropas vestlige begrensning. Denne stripa kunne føles til midten av gropa i bunnen. Over var det brun leirjord med trekullbiter. Den østlige delen av kokegropa var gjennomskåret av en vegggrøft e.l. 4 større og 7 mindre, skjørbrente steiner ble tatt ut av den sørlige delen av gropa som ble gravd ut. Dybde 24 cm.

Kokegrop XI: stor kokegrop lengst nord i utgravningsfeltet. Største diameter 190 cm. Gropa ble ikke snittet. Det ble funnet relativt mange leirkarskår i og omkring kokegrop XI.

Kokegrop/ildsted XII: Del av liten kokegrop eller et ildsted, påvist i sjakt mot Ø. Ikke nærmere undersøkt.

Kokegrop/ildsted XIII: Del av liten kokegrop eller et ildsted, påvist i sjakt mot Ø. Ikke nærmere undersøkt.

VEGGRØFTER OG ANDRE STRUKTURER

Vegggrøft som krysser kokegrop VI

Denne framtrer som en 70 cm renne fylt med grålig til brun jord med trekullbiter og brent leire. Det var bare få, små steiner nede i grøfta. Lengde 8,70 meter, dybde 10-20 cm. Profilsnitt gjennom vegggrøfta: S, E, a, b.

Vegggrøft N for kokegrop IV

En relativt grunn uregelmessig renne fylt med brun jord, bredde 30-40 cm, lengde 5,8 meter, dybde 10 cm. Profilsnitt: d, e.

Vegggrøft nærmest fjellet i vest

Uregelmessig vegggrøft fylt med brun leirjord med biter av trekull og brent leire, bredde 30-40 cm, lengde 2,5 meter. Profilsnitt: i, k.

Del av antatt vegggrøft sør for kokegrop X

Uregelmessig vegggrøft fylt med brun leirjord med biter av trekull og brent leire, lengde ca 1 meter. Profilsnitt: l.

Del av vegggrøft mellom stolpehullene C og D

Del av uregelmessig vegggrøft fylt med brun leirjord med biter av brent leire og trekull, bredde 50 cm, lengde 2 meter, dybde 9 cm. Profilsnitt: m.

Veggrøfter øst i feltet

Grunn uregelmessig grøft med brun leirjord med trekull og brent leire, lengde ca 2 meter, som mot N deler seg i to deler, med lengder ca 2,6 og 4 meter. Bredde 40-60 cm.

Liten avlang flekk med brun jord og trekull, mellom stolpehull R og ildsted III.

En liten renne fylt med grå leire med mye trekullbiter og mer sammenhengende lag av trekull. Profilsnitt: c.

Avlang grøft vest for kokegrop V

Grøfta framtrer som et langstrakt, 1,4 meter langt og 40-55 cm bredt mørk brunt jordlag med biter av trekull. I profilen (g) ser en at gropa er temmelig grunn (9 cm) og består av brun jord og en god del trekull. Den er avgrenset i sør av stolpehull O, i nord av en stor stein.

Felt nord for stolpehull K

Område med brun jord, med en god del brent leire.

D

En større grunn forsenkning av brun jord, med små steiner i, foruten en liten trekullflekk. Dette tolkes som deler av et kulturlag.

V

Brun, grunn flekk. Veggrøft? Lengde 1,4 m, bredde 4 cm.

Ø

Langstrakt brunt felt, 40x80 cm, SV for kokegrop VIII som ble snittet på to steder (det ene tegnet). I snittet kunne en observere en del trekull i brun jord med brent leire og trekullbiter.

AA

Oval flekk med brun leirjord med trekullbiter.

BB

Oval flekk med brun leirjord, en noe uregelmessig fordypning.

Tolkninger: Husene

Det er åpenbart at vi på "Tvistein" på Skulberg har avdekket sporene av en forhistorisk gård. De konkrete sporene etter bebyggelsen framtrer i form av stolpehull, antatte veggrøfter ildsteder og kokegroper. Forekomstene over det meste av utgravningsfeltet av brent, til dels rødbrent leire, kan tolkes som rester av leirklinte vegger. Avfall fra bosetningen framtrer i form av leirkarskår, enkelte flintstykker, rester av en skubbekvern, noe brente bein o.a.

Det har foreløpig ikke vært mulig å sette sammen de enkelte elementer til hus. Vi må imidlertid kunne beskrive dem som følger:

Husene har trolig vært bygd med parvise takbærende stolper. Som fundament for

veggene har det vært lagt ned stokker hvor grener til flettverksvegger har vært stukket ned. Veggene har så vært klint med leire. Om taket vet vi ingen ting. Gulvene har trolig bestått av den hardtrampete leirundergrunnen. Dels inne i husene, dels utenfor, har det vært ildsteder og kokegrop. Det har stått hus på samme stedet gjennom flere hundre år. Etter som husene har forfalt, har nye hus blitt bygget over tuftene etter de gamle.

Datering

Avdekkete konstruksjoner og strukturer på "Tvistein" gir ikke andre kronologiske holdepunkter enn at de må skrive seg fra forhistorisk tid, eller mer presist: fra eldre jernalder eller bronsealder. Samme upresise datering gir skubbekverna og leirkarskårene.

Det er samlet inn trekullprøver fra utgravningene og følgende av disse er C14-daterte:

T-6466 Ildsted III 2380 \pm 80 før 1950, kalibrert: 755-390 f.Kr.

T-7290 Kokegrop V 2120 \pm 70 før 1950, kalibrert: 350- 90 f.Kr.

T-7289 Kulturlag 2050 \pm 70 før 1950, kalibrert: 170 f.Kr.-10 e.Kr.

T-7291 Kokegrop VI 2040 \pm 40 før 1950, kalibrert: 110 f.Kr.-10 e.Kr.

T-6467 Kokegrop IV 2020 \pm 80 før 1950, kalibrert: 150 f.Kr.-65 e.Kr.

Dette betyr at bebyggelsen på "Tvisten" muligens skriver seg fra slutten av yngre bronsealder, med sikkerhet fra førromersk jernalder (keltertid) og fram til begynnelsen av romertid.

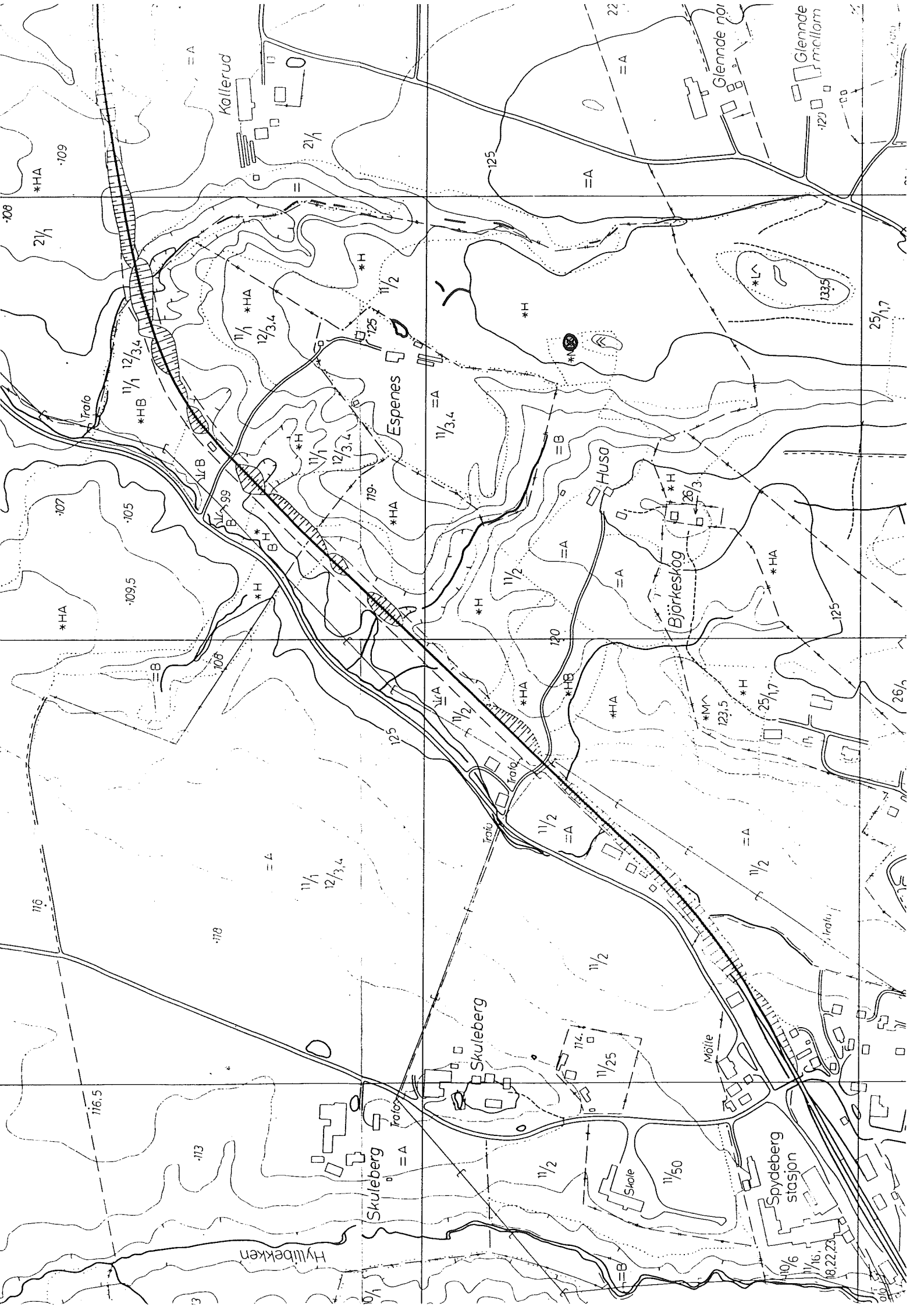
Oldsaksaks materialet (funnlister)

F.nr.	X-koordinat	Y-koordinat	Gjenstand
1	4,85	2,70	keramikk
2	11,15	4,45	keramikk
3	11,90	3,25	keramikk
4	11,10	3,90	keramikk
5	11,30	4,00	keramikk, bunnskår
6	11,10	4,75	keramikk
7	11,00	5,12	keramikk
8	11,40	5,85	keramikk, randskår
9	12,20	2,95	slagg?
10	12,00	8,25	keramikk, randskår
11	12,15	9,45	keramikk
12	11,90	9,50	keramikk
13	12,30	9,70	brent leire
14	10,50	9,75	keramikk, randskår
15	11,80	10,05	keramikk
16	11,70	10,20	keramikk
17	12,30	9,95	keramikk
18	13,65	12,65	keramikk
19	13,20	9,60	keramikk
20	12,80	8,70	keramikk
21	13,90	7,85	keramikk, bunnkant
22	13,80	9,15	keramikk
23	13,00	4,00	keramikk
24	15,05	11,75	keramikk
25	ildsted IV	-	brent leire
26	14,75	13,85	keramikk
27	15,10	14,20	?
28	14,20	14,55	keramikk
29	13,50	13,60	keramikk
30	13,50	14,40	keramikk
31	14,05	14,57	keramikk
32	14,57	13,84	keramikk
33	14,14	14,67	stein
34	12,50	14,34	pimpstein?
35	12,33	14,40	keramikk
36	13,84	14,16	keramikk
37	12,18	14,28	pimpstein?
38	14,52	14,16	keramikk
39	12,40	14,00	stein
40	14,80	13,58	pimpstein?
41	14,96	14,00	keramikk
42	14,78	13,59	keramikk
43	11,38	14,84	brent bein
44	10,85	14,13	keramikk
45	10,35	13,97	keramikk
46	9,85	13,85	keramikk

47	16,00	4,40	keramikk
48	16,30	4,45	slag
49	16,05	3,90	pimpstein?
50	16,70	6,40	stein
51	15,87	8,90	keramikk
52	11,30	14,45	keramikk
53	11,95	14,45	keramikk
54	12,80	14,89	stein?
55	13,45	13,26	stein
56	14,03	14,76	keramikk
57	13,70	13,35	keramikk
58	16,80	8,10	keramikk
59	16,80	7,80	brent bein
60	13,60	14,50	keramikk
61	15,30	13,60	slipehelle
62	15,55	14,15	pimpstein?
63	15,25	14,30	pimpstein?
64	15,80	14,90	pimpstein?
65	15,44	12,42	keramikk
66	15,77	12,40	stein
67	15,63	12,37	pimpstein?
68	15,42	12,11	pimpstein?
69	15,62	12,22	keramikk
70	15,54	11,94	keramikk
71A	15,50	11,22	pimpstein?
71B	16,51	9,03	?
72	15,97	7,40	pimpstein?
73	16,06	7,79	keramikk
74	16,65	13,59	keramikk
75	16,64	5,57	keramikk
76	15,62	7,70	keramikk
76	16,58	4,96	keramikk og pimpstein
77	15,84	8,55	pimstein og stein?
78	15,54	9,78	pimpstein?
79	15,28	10,27	pimpstein?
80	15,14	14,27	keramikk
81	16,25	10,15	pimpstein?
82	15,90	9,50	pimpstein?
83	16,12	7,80	keramikk
84	14,60	7,30	keramikk
85	10,53	12,20	pimpstein? og keramikk
86	11,90	1,25	stein med knusespor
87	11,90	3,60	keramikk
88	11,30	3,70	keramikk
89	11,70	4,50	keramikk
90	11,78	4,45	keramikk
91	11,80	4,53	keramikk
92	11,68	4,77	keramikk
93	13,07	3,33	keramikk/brent leire?
94	13,15	13,27	brent bein
95	13,60	3,60	keramikk

96	14,25	3,90	keramikk
97	13,05	1,39	pimpstein?
98	12,60	1,35	?
99	13,23	1,85	keramikk
100	11,44	1,30	brent bein
101	12,95	4,50	keramikk
102	11,14	1,23	keramikk
103	14,40	5,55	pimpstein?
104	15,03	5,20	keramikk
105	10,90	13,25	keramikk
106	10,80	13,90	keramikk
107	14,00	13,90	keramikk
108	11,20	6,00	keramikk
109	10,78	15,33	pimpstein? og brent leire/ keramikk
110	11,18	15,17	keramikk
111	11,30	15,31	keramikk
112	11,34	15,30	keramikk
113	11,29	15,58	pimpstein? og keramikk
114	12,29	15,30	pimpstein?
115	16,12	15,21	pimpstein?
116	13,12	15,32	pimpstein?
117	13,14	15,70	keramikk
118	15,80	12,00	pimpstein?
119	15,40	11,76	brent bein
120	12,35	15,40	pimpstein? og keramikk
121	12,40	15,75	keramikk
122	15,10	9,00	keramikk
123	16,80	16,11	brent bein
124	13,99	15,20	brent bein
125	14,45	15,11	keramikk
126	13,40	15,41	brent bein
127	13,10	15,44	keramikk
128	13,78	15,22	keramikk
129	11,70	15,73	keramikk
130	11,58	15,59	pimpstein?
131	11,43	15,32	pimpstein?
132	11,06	15,79	keramikk
133	10,06	15,08	keramikk/stein?
134	11,07	15,55	pimpstein? og keramikk
135	10,85	15,55	pimpstein?
136	11,17	15,48	pimpstein?
137	11,17	15,86	keramikk
138	13,73	4,60	pimpstein?
139	13,86	4,00	keramikk
140	10,55	15,95	pimpstein?
141	11,70	15,45	brent bein
142	11,75	15,55	pimpstein? og keramikk
143	12,80	15,35	pimpstein?
144	16,40	15,04	keramikk
145	16,60	15,25	keramikk

146	13,80	4,20	keramikk
147	9,30	9,70	?
148	15,50	11,40	brent bein
149	15,65	12,00	keramikk
150	17,00	15,40	brent flint
151	10,60	5,30	pimpstein?
152	-	-	?
153	9,55	8,75	keramikk
154	11,70	15,95	keramikk
155	16,30	15,65	keramikk
156	9,81	14,29	stein
157	9,81	14,29	keramikk
158	9,86	10,72	brent bein
159	18,80	19,90	? Keramikk
160	17,60	13,53	Keramikk/ rødbrent leire

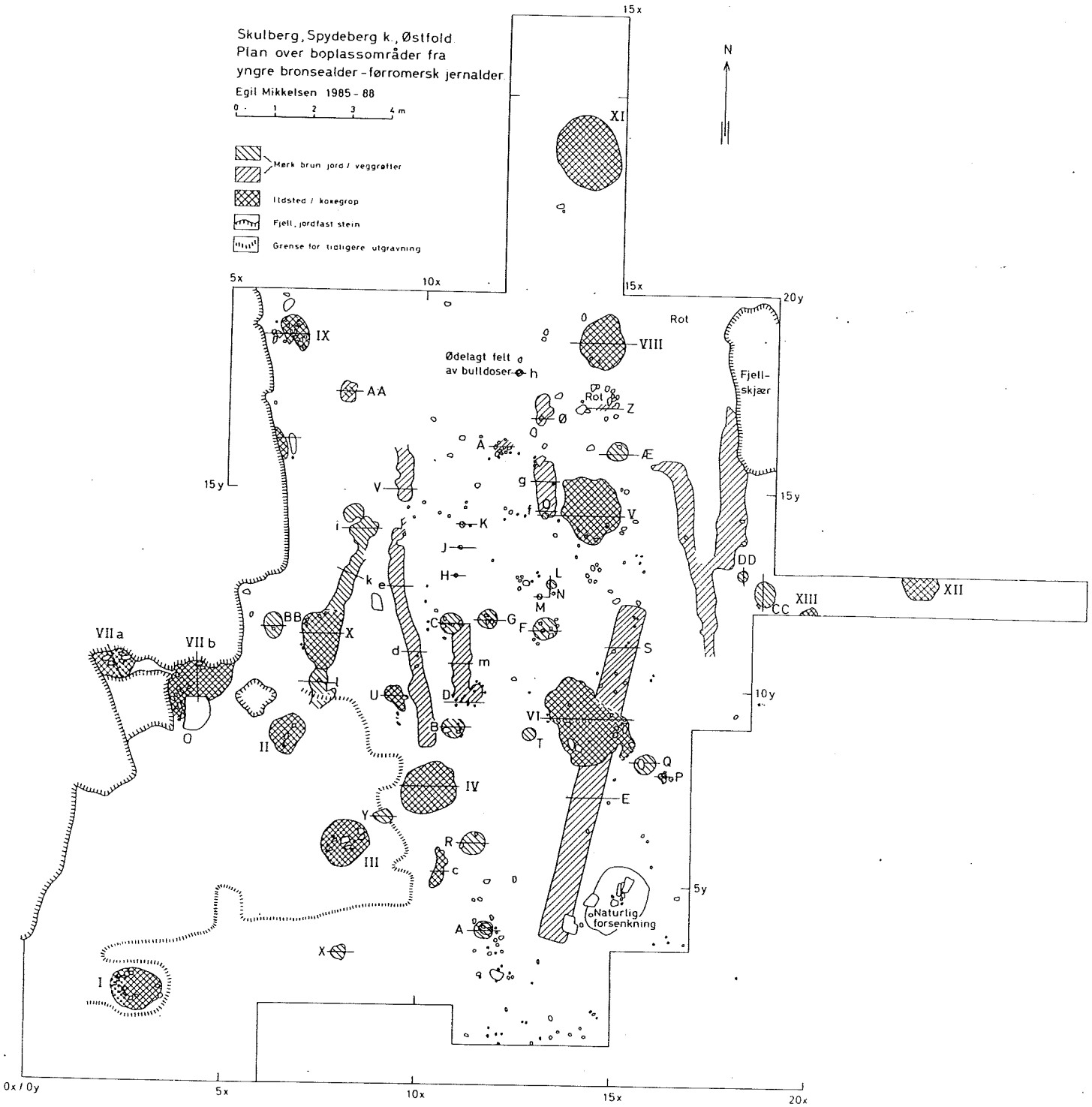

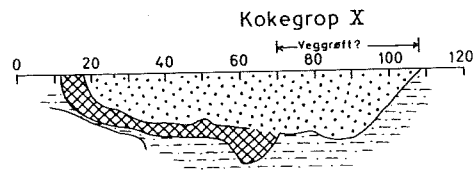
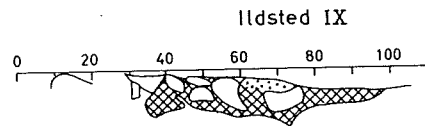
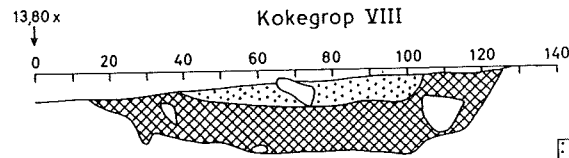
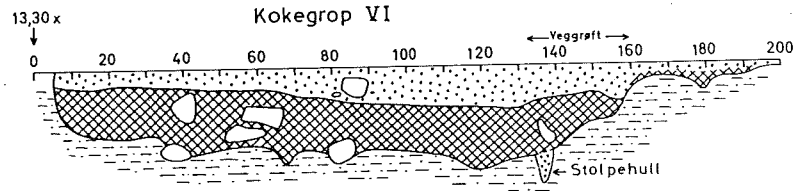
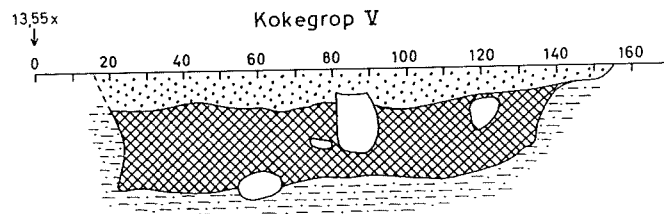
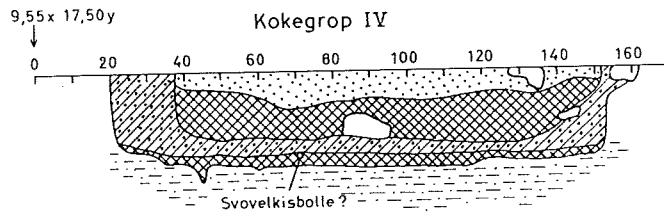
Skulberg, Spydeberg k., Østfold
 Plan over boplassområder fra
 yngre bronsealder - førromersk jernalder

Egil Mikkelsen 1985 - 88

0 1 2 3 4 m

- Mørk brun jord / veggrøtter
- Ildsted / kokegrøp
- Fjell, jordfast stein
- Grense for tidligere utgraving

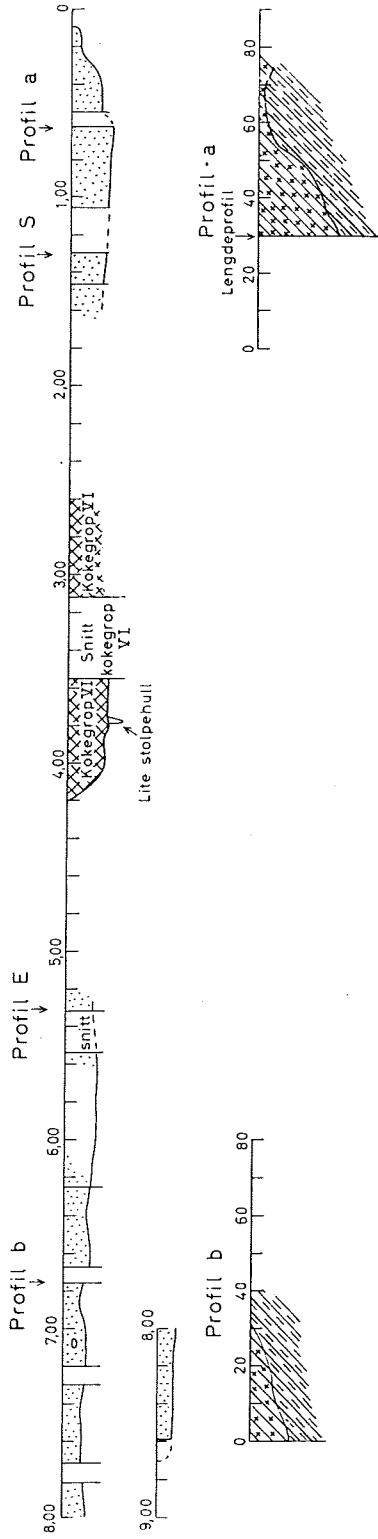

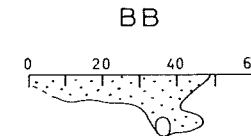
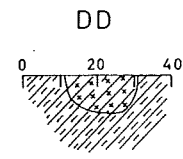
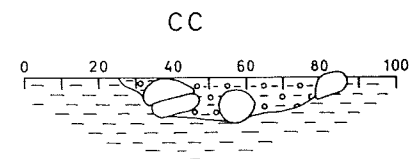
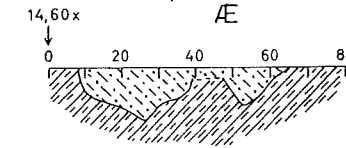
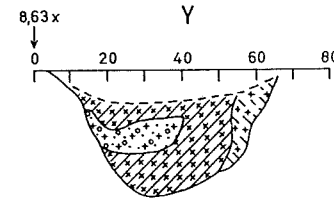
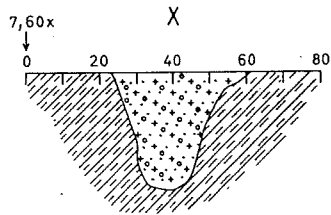
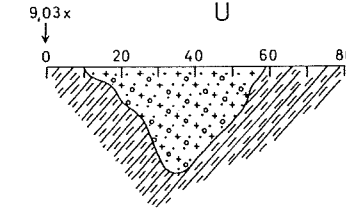
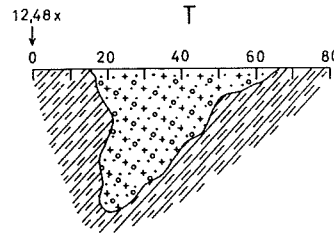
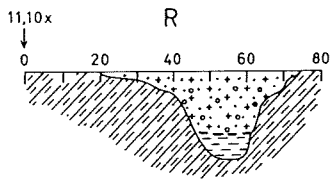
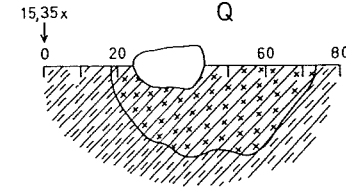
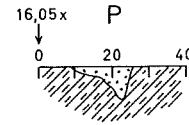
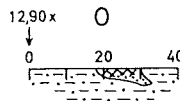
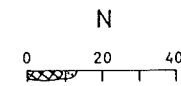
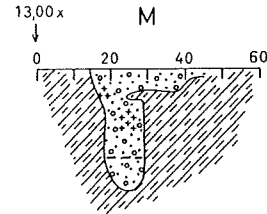
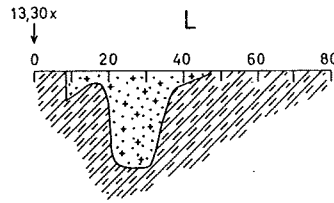
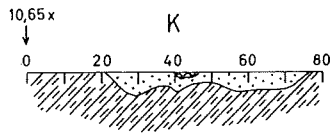
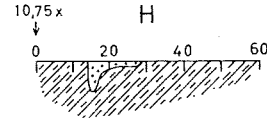
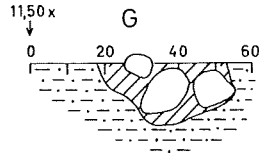
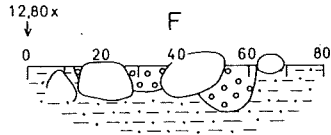
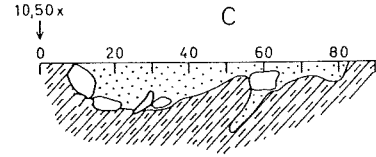
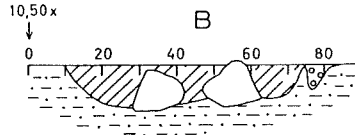
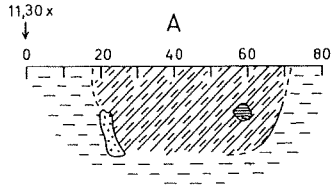
- Brun jord med trekullbiter.
- Grå leire med trekullbiter.
- Gråbrun leire.
- Trekull.

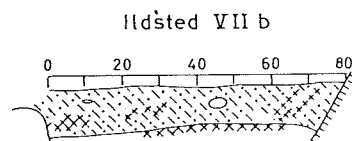
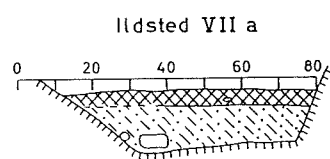
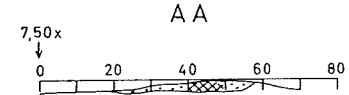
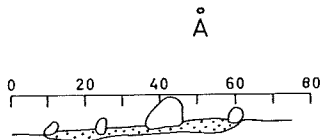
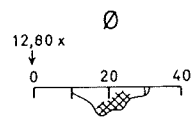
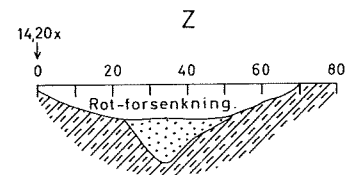
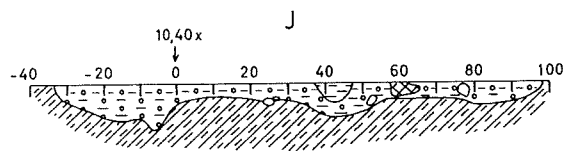
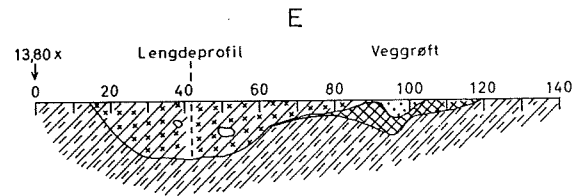
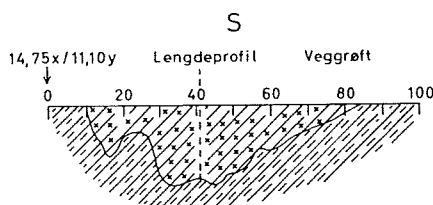
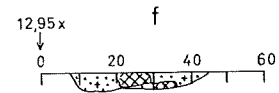
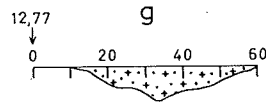
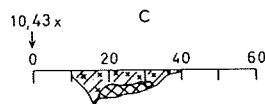
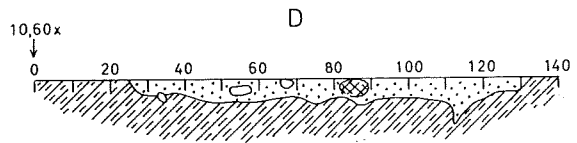
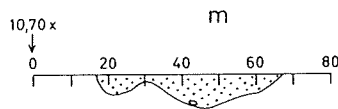
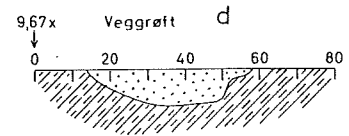
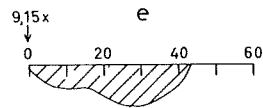
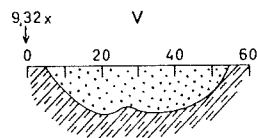
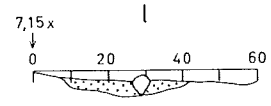
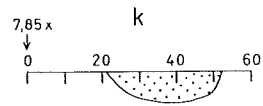
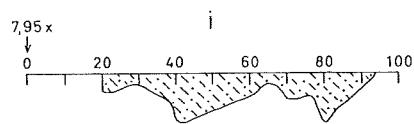
Skulberg, Spydeberg k., Østfold.
 Kokegroper og ildsteder.
 Egil Mikkelsen 1986-87

Lengdesnitt langs veggroft.

	Brun jord.		Grå leire.
	Brun leirjord.		Gråbrun leire.
	Brun jord med trekullbiter.		Gråbrun spettet leire med trekull.
	Brun jord med trekull og brent leire.		Gråbrun spettet leire.
	Brun jord med brent leire.		Grå leire med trekull.
	Rødbrent leire.		Gråbrun løs leire.
	Trekull.		Gråsvart leire.

"Tvistein", Skulberg,
Spydeberg k., Østfold

Utgravningsområdet i
1986: Veggrøftene synes
tydelig. Fra sør.

Utgravningsområdet ved
avslutningen av gravnings-
sesongen i 1986. Konstruks-
joner og strukturer er
snittet. Fra SØ.
(Naturlig forsenkning,
trolig etter en rot, i for-
grunnen).

Stolpehull X snittet.
(1986)

**"Tvistein", Skulberg,
Spydeberg k., Østfold**

Utgravningsområdet i
1987. Kokegrop VIII
nærmest. Bildet viser
beliggenheten av bo-
plassområdet inntil
en fjellkulle, med en
annen kulle til venstre.
I bakgrunn den moderne
villabebyggelsen mot sør.
Fra NNØ.

Utgravningsfeltet ved
avslutningen av feltse-
songen 1987.
Fra nord.

C 51963

Skulberg, Spydeberg, Østfold.

Arkeologisk utgravning 1985-88 v/ E. Mikkelsen

Alt som er anført som *stein* og *pimpstein* i funnlisten som følger med innberetningen er vurdert som naturskapt materiale uten kulturhistorisk interesse. "Pimpsteinene" er etter alt å dømme rester fra en branntomt: Sammenfiltret, skjørbrent sand, jord leire (ikke leirklining).

Steinene hadde ingen spor etter bearbeiding.

Følgende f. nr.er kassert, til sammen 72 stk.:

39	118	151	115	62	140	131	27	113	85	120	136
54	98	40	33	48	97	130	78	150	135	49	82
76	147	64	109	81	77	103	143	79	67	63	134
68	116	37	114	156	190	191	192	193	194	195	196
197	173	189	186	185	184	172	182	180	179	178	168
177	176	175	174	166	164						